

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د عدلي وزارت

رسمي جریده

قانون آب

نمبر مسلسل: (۹۸۰)

تاریخ نشر: (۶) ثور سال ۱۳۸۸ هـ. ش

فرمان رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد توشیح قانون آب

شماره: (۲۲)

تاریخ: ۱۳۸۸/۲/۶

ماده اول:

به تاسی از حکم فقره (۱۶) ماده شصت و چهارم قانون اساسی افغانستان، قانون آب را که در (۷) فصل و (۴۰) ماده طی فیصله شماره (۱۲۰) مؤرخ ۱۳۸۷/۱۲/۲۴ هیئت مختلط مجلسین شورای ملی به تصویب رسیده، توشیح می دارم.

ماده دوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با فیصله و قانون در جریده رسمی نشر گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی افغانستان

ولسی جرگه

مصوبه قانون آب

شماره: (۱۲۰)

تاریخ: ۱۳۸۷/۱۲/۲۴

به تاسی از حکم ماده صدم قانون اساسی، هیئت مختلط شورای ملی (متشکل از هر جرگه چهار، چهار عضو) قانون آب را همراه با یک سلسله تعدیلات در (۷) فصل و (۴۰) ماده به تاریخ ۲۴ حوت سال ۱۳۸۷ تصویب نمود.

رئیس هیئت مختلط

انجنیر محمد خان

معاون هیئت مختلط

قاضی عبدالحی

فهرست مندرجات قانون آب

فصل اول

احکام عمومی

<u>مواد</u>	<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
ماده اول:	مبنی.....	۱
ماده دوم:	ملکیت و اداره آب.....	۱
ماده سوم:	اصطلاحات.....	۱
ماده چهارم:	اداره، تنظیم و انکشاف منابع آب.....	۲
ماده پنجم:	توسعه و حفاظت منابع آب.....	۳
ماده ششم:	استفاده عامه از منابع آب.....	۳
ماده هفتم:	اجرت خدمات تهیه آب.....	۳
ماده هشتم:	مسئولیت های ادارات دولتی.....	۳
ماده نهم:	شورای عالی آب.....	۴

فصل دوم

دوم و اداره استفاده از منابع آب

ماده دهم:	وظایف وزارت انرژی و آب.....	۵
ماده یازدهم:	وظایف وزارت زراعت، آبیاری و مالداری.....	۶

فصل سوم

ادارات و شوراهای حوزه های دریایی

ماده دوازدهم:	ادارات حوزه های دریایی.....	۶
ماده سیزدهم:	شوراهای حوزه های دریایی.....	۷
ماده چهاردهم:	وظایف شورای حوزه دریایی.....	۷

- ماده پانزدهم: لغو یا تبدیل اجازه نامه صادر شده..... ۸
- ماده شانزدهم: تطبیق تصامیم شورای حوزه دریایی..... ۸
- ماده هفدهم: شورای حوزه فرعی دریایی..... ۸
- ماده هجدهم: انجمن استفاده کننده گان آب ۹

فصل چهارم

استفاده از آب

- ماده نوزدهم: حق استفاده از آب..... ۹
- ماده بیستم: اجازه نامه..... ۱۰
- ماده بیست و یکم: در خواست اخذ جواز و اجازه نامه..... ۱۰
- ماده بیست و دوم: نصب آلات اندازه گیری..... ۱۱
- ماده بیست و سوم: استفاده از آب در زراعت..... ۱۱
- ماده بیست و چهارم: معیار کیفیت آب..... ۱۱
- ماده بیست و پنجم: استفاده از آب جهت تولید برق..... ۱۱
- ماده بیست و ششم: پروژه های دولتی منابع آب ۱۲
- ماده بیست و هفتم: حمل و نقل و کشتی رانی..... ۱۲
- ماده بیست و هشتم: تعلیق حق استفاده از آب ۱۲

فصل پنجم

حفاظت منابع آب

- ماده بیست و نهم: تثبیت معیار کیفیت منابع آب ۱۳
- ماده سی ام: عدم آلوده ساختن منابع آب ۱۳
- ماده سی و یکم: کنترل و نظارت از کیفیت آب ۱۳
- ماده سی و دوم: تأثیرات منفی بر محیط زیست..... ۱۴

مادهٔ سی و سوم: حفظ و مراقبت بند ها..... ۱۴

فصل ششم

حل اختلافات

مادهٔ سی و چهارم: مرجع حل اختلافات..... ۱۵

مادهٔ سی و پنجم: مجازات ۱۵

فصل هفتم

احکام نهایی

مادهٔ سی و هشتم: عدم ایفاء مکلفیت های مندرج جواز..... ۱۶

مادهٔ سی و هفتم: سوء استفاده از حقا به ۱۶

مادهٔ سی و هشتم: حقر چاه های عمیق ۱۶

مادهٔ سی و نهم: پیشنهاد مقرر ه..... ۱۷

مادهٔ چلهم: انفاذ..... ۱۷

قانون آب

فصل اول

احکام عمومی

مبنی

ماده اول:

این قانون با نظر داشت ارزش های مندرج ماده نهم قانون اساسی افغانستان، به منظور حفاظت منابع آب، توزیع عادلانه و استفاده موثر و دوامدار از آن، تقویة اقتصاد ملی و تأمین حقوق استفاده کنندگان آب بر مبنای احکام فقهی و عرف و عنعنات پسندیده مردم، وضع گردیده است.

ملکیت و اداره آب

ماده دوم:

آب ملکیت عامه بوده، دولت مسئول حفاظت و اداره آن می باشد.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این قانون معانی ذیل را افاده می نماید:

۱- منابع آب: آب های سطح زمین و زیر زمین (دریاها، رودبارها، انهار، کانالها، تالاب ها، جهیل ها یخچال ها، بندهای آبی، چشمه ها، کاریز ها و چاه ها) است که آب در آنها بصورت منظم یا وقفه یی سرا زیر شده یا از آنها خارج و یا هم ذخیره می شود.

۲- آب های سطحی: آب های است که روی سطح زمین یا قریب بستر دریاها، نهرها، کانال های بزرگ، جبه زارها، فاضلاب ها و یخبندها یا در هر نوع ذخایر سطحی موجود باشد.

۳- آب های زیرزمینی: آب های است که در اعماق مختلف زمین (طبقات آب دار) به شمول آب های چشمه ها، کاریزها، چاه های عمیق و معمولی موجود می باشد.

۴- آبریزه: ساحه بالائی آبرگیر می باشد.

۵- جواز فعالیت: سند رسمی کتبی است که به منظور اجرای کار های مربوط به ذخیره کردن آب و سایر امور مربوط به آن مطابق احکام این قانون صادر می گردد.

۶- اجازه نامه استفاده: سند رسمی کتبی است که به منظور استفاده از منابع آب مطابق احکام این قانون صادر می گردد.

۷- ستراتیژی: طرز تطبیق برنامه های منظور شده در رابطه به حفاظت، استفاده، توسعه، تنظیم و کنترل منابع آب در چهار چوب پالیسی های مشخص می باشد.

۸- آلودگی: تغییر مستقیم یا غیر مستقیم خاصیت بیولوژیکی، کیمیاوی و فزیکایی آب است که به صحت و سلامتی انسانها و سایر موجودات حیة آبی و غیر آبی وابسته به آب به شمول نباتات مضر بوده یا به هدفی که استفاده از آن توقع می رود، صدمه وارد نماید.

۹- انجمن استفاده کنندگان آب: اجتماع داوطلبانه اشخاص حقیقی یا حکمی است که به منظور تأمین اهداف اجتماعی، اقتصادی و حرفه یی استفاده از آب مطابق احکام این قانون تشکیل می گردد.

۱۰- ایکو سیستم: موجودات حیة و نباتات یک منطقه و روابط ذات البینی آنها با محیط ماحول شان می باشد.

۱۱- حوزه دریایی: ساحات آبیگیر است که آب آن به شکل طبیعی در یک مجرای مشترک سرازیر می شود.

۱۲- حوزه فرعی دریایی: شاخه از حوزه دریایی می باشد.

۱۳- دریای مرزی: دریای است که در مرز مشترک بین افغانستان و کشور یا کشورهای همسایه جریان دارد.

۱۴- روش حوزه دریایی: اداره همه جانبه به منظور تنظیم منابع آب و تأسیس ادارات اداره کننده آنها با نظر داشت حدود طبیعی حوزه دریایی در کشور می باشد.

۱۵- ساحه آبیگیر: ساحه است که آب آن به شکل طبیعی از ریزش های جوی سرچشمه گرفته و در ذخیره گاه، رودبارها، دریاها یا سایر مجاری آب می ریزد.

۱۶- طبقه آبدار: طبقه زمین است که آب را جذب، ذخیره و انتقال می دهد.

۱۷- عرضه کنندگان آب: ادارات دولتی و غیر دولتی، شرکت ها و انجمن های استفاده کنندگان آب می باشد که به منظور عرضه خدمات آب به مصرف کنندگان، جمع آوری آبهای زاید و سایر خدمات مرتبط به آب تأسیس می گردد.

۱۸- شبکه آبیاری: مجموع تمام کانال ها و مجراهای آب است که به منظور استفاده آب در زراعت از کانال های عمومی آغاز یافته و تا داخل مزرعه ادامه دارد.

اداره تنظیم و انکشاف منابع آب

ماده چهارم:

برنامه ریزی همه جانبه اداره، تنظیم و انکشاف منابع آب به منظور تأمین پایدار و حفاظت منابع آب و حفظ محیط زیست با نظر داشت روش حوزه دریایی مطابق به احکام این قانون صورت می گیرد.

توسعه و حفاظت منابع آب

ماده پنجم:

توسعه، ذخیره، استفاده، کنترل و حفاظت از منابع آبی کشور مطابق به پالیسی و ستراتیژی ملی آب و حفاظت محیط زیست با رعایت احکام این قانون صورت می گیرد.

استفاده عامه از منابع آب

ماده ششم:

از منابع آب مطابق احکام این قانون و رعایت عرف و عنعنات پسندیده مردم به منظور رفع احتیاجات آب آشامیدنی، معیشتی، زراعت، صنعت، خدمات عامه، تولید انرژی، ترانسپورت، کشتیرانی، ماهی پروری و محیط زیست مورد استفاده قرار گرفته می تواند. در استفاده از منابع آب حق اولیت به آب آشامیدنی و معیشتی مردم داده می شود.

اجرت خدمات تهیه آب

ماده هفتم:

آب طور مجانی مورد استفاده قرار می گیرد. عرضه کننده خدمات آب می تواند به منظور تهیه، ذخیره، انتقال، تغییر مسیر و تصفیه آب و امور عملیاتی و حفظ و مراقبت سیستم های آبرسانی، آبیاری و سایر خدمات مربوط، از استفاده کنندگان آب طبق مقررات جداگانه اجرت اخذ نماید.

مسئولیت های ادارات دولتی

ماده هشتم:

(۱) تمام آبهای کشور ملکیت مردم افغانستان بوده و دولت مکلف به حفاظت، کنترل، اداره و استفاده مؤثر از آنها در مطابقت به قانون می باشد.

(۲) پلانگذاری، تنظیم و انکشاف منابع آب به عهده وزارت انرژی و آب می باشد که در همکاری با وزارت ها و ادارات ذیربط صورت می گیرد.

(۳) پلانگذاری و تطبیق آن به منظور سروی، اکتشاف، تفحص، تحقیق و تثبیت ذخایر آب های زیرزمینی، سیستم حفاظت آن از آلودگی و تعیین ترکیب کیمیاوی و باکتریالوژیکی آب های زیر زمینی، به همکاری وزارت صحت عامه و اداره ملی حفاظت محیط زیست از وظایف وزارت معادن می باشد.

(۴) حفاظت و مراقبت آب های سطح زمین از آلودگی و نظارت از کیفیت آن به همکاری وزارت های زراعت، آبیاری و مالداری، انرژی و آب، انکشاف شهری، احیا و انکشاف دهات، صحت عامه و معادن از وظایف اداره ملی حفاظت محیط زیست می باشد.

(۵) تعیین نورم آبیاری در حوزه های دریایی مختلف، سیستم های آبیاری، زهکشی و سایر تحقیقات مربوط به استفاده از آب در زراعت به همکاری وزارت های انرژی و آب، ترانسپورت و هوانوردی و صحت عامه و اداره ملی حفاظت محیط زیست از وظایف عمده وزارت زراعت، آبیاری و مالداری می باشد.

(۶) تهیه آب آشامیدنی و معیشتی و ارائه خدمات شامل اعمار ساختمان های تصفیه و انتقال آب آشامیدنی و اعمار ساختمان های تصفیه و انتقال فاضلات در شهر ها مطابق معیارهای قبول شده به همکاری وزارت های انرژی و آب، معادن، صحت عامه و زراعت، آبیاری و مالداری و اداره ملی حفاظت محیط زیست از وظایف وزارت انکشاف شهری می باشد.

(۷) تهیه آب آشامیدنی در دهات و سیستم تخلیه فاضلاب توسط ادارات دولتی و غیر دولتی با نظر داشت معیارهای صحتی قبول شده کشور، اعمار تأسیسات آبی کوچک به منظور استفاده های مختلف به همکاری وزارت های انرژی و آب، صحت عامه، معادن، زراعت، آبیاری و مالداری و انکشاف شهری و اداره ملی حفاظت محیط زیست از وظایف وزارت احیا و انکشاف دهات می باشد.

۸- حریم منابع آبی و تأسیسات آبی، بندهای ذخیره، آبگردان ها، دریاها، کانال های عنعنوی و انجنیری، کاریزها، چشمه ها، چاه ها و سایر مجراهای طبیعی آب مثل سیل برها از تعرض مصئون می باشد. تعیین حریم منابع آب در روشنائی احکام فقهی به همکاری وزارت های زراعت، آبیاری و مالداری، معادن، احیا و انکشاف دهات و انکشاف شهری و ادارات ذیربط مطابق مقررۀ جداگانۀ از طرف وزارت انرژی و آب تنظیم می گردد.

(۹) تنظیم و پلانگذاری آب های مرز مشترک میان افغانستان و کشورهای همسایه و تغییر جهت آن به توافق وزارت های امور خارجه، امور داخله و امور سرحدات از وظایف وزارت انرژی و آب می باشد.

(۱۰) نهاد های عرضه کننده خدمات آب و تخلیه کنندگان فاضلاب مکلف اند میزان مصارف و تخلیه آب و کیفیت فزیک، کیمیاوی و بکتریالوژیکی آن را ثبت و نگهداری نموده، معلومات متذکره را عندالضرورت بدسترس ادارات ذیربط قرار دهند.

شورای عالی آب

ماده نهم:

(۱) به منظور ایجاد هماهنگی و فراهم آوری تسهیلات در اجرای برنامه های تأمین آب، انکشاف و بهره برداری از منابع آب، شورای عالی آب که اعضای آن از طرف رئیس جمهور تعیین می گردد، ایجاد می شود.

(۲) وظایف و طرز فعالیت شورای عالی آب با رعایت احکام این قانون طبق لایحه جداگانۀ که از طرف شورای عالی آب تصویب می شود، تنظیم می گردد.

فصل دوم

تنظیم و اداره استفاده از منابع آب

وظایف وزارت انرژی و آب

ماده دهم:

وزارت انرژی و آب در مورد اداره و تنظیم استفاده از منابع آب دارای وظایف ذیل می باشد:

- ۱- ترتیب استراتژی و پالیسی ملی منابع آب مطابق احکام این قانون به همکاری وزارت ها و ادارات ذیربط و طی مراحل آن.
- ۲- طرح پلان بهره برداری از منابع آب جهت استفاده های مختلف مطابق به اولویت های ملی و پیشنهاد آن به شورای عالی آب.
- ۳- جمع آوری ارقام هایدرولوژیکی آبهای سطحی، تحلیل و ارزیابی آن.
- ۴- پیشبینی و هوشدار دهی از وقوع سیلاب ها و خشک سالی ها.
- ۵- اعمار، سرپرستی و کنترل از ساختمانهای دستگاه های تولید برق آبی (کوچک و بزرگ) و حفظ و مراقبت آنها.
- ۶- بازسازی و اعمار بندها، سربندها، کانال های عمومی و مراقبت از مصئونیت و ثبات آنها.
- ۷- اعمار، کنترل و سرپرستی ساختمانهای تحکیماتی سواحل دریاها.
- ۸- تنظیم و کنترل ساختمانها در حریم ساحل و بستر مجراهای آب.
- ۹- انجیری ساختن کانال های عمومی سنتی.
- ۱۰- تشکیل ادارات حوزه های دریائی بشمول بورد مشورتی متشکل از ادارات ذیربط و بررسی فعالیت های آنها.
- ۱۱- فراهم سازی زمینه های مالی و تخنیکی و ارتقای ظرفیت حوزه های دریائی به همکاری وزارت های زارعت، آبیاری و مالداري، انکشاف شهری و احیا و انکشاف و اداره ملی حفاظت محیط زیست.
- ۱۲- تشکیل انجمن های استفاده کنندگان آب.
- ۱۳- صدور جواز مطابق به احکام این قانون.
- ۱۴- انجام سایر وظایف مربوطه مطابق احکام این قانون.

وظایف وزارت زراعت، آبیاری و مالداری

ماده یازدهم:

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری در مورد استفاده از منابع آب دارای وظایف ذیل می باشد:

- ۱- اعمار، بازسازی، توسعه و حفاظت شبکه های آبیاری.
- ۲- مراقبت از شبکه های آبیاری به همکاری انجمن استفاده کنندگان آب و توزیع عادلانه حقابه در داخل شبکه ها.
- ۳- اعمار بندهای آبگردان در داخل شبکه آبیاری.
- ۴- اصلاح و بهبود ساحه آبیاری توسط تدابیر زراعتی به منظور کاهش سیلاب ها و حفظ محیط زیست.
- ۵- تشکیل انجمن های آبیاری به منظور سهم گیری در تصمیم مربوط به پلانگذاری و استفاده از منابع آب و حفظ و مراقبت در شبکه های آبیاری در حوزه های دریایی.
- ۶- تحقیقات به منظور دریافت نرم و مؤثریت اقتصادی آبیاری.
- ۷- ترویج تکنالوژی مناسب آبیاری به منظور بهبود کیفیت آبیاری و کاهش ضایعات آب.
- ۸- حراست و حفاظت از حریم شبکه های آبیاری و شیله هائیکه آب از آن عبور می نماید.
- ۹- انجام سایر وظایف مربوطه مطابق احکام این قانون.

فصل سوم

ادارات و شوراهای حوزه های دریایی

ادارات حوزه های دریایی

ماده دوازدهم:

(۱) به منظور پلان گذاری همه جانبه منابع آب و اشتراک استفاده کنندگان و سایر نهاد های اجتماعی، فرهنگی در روند تصمیم گیری جهت تنظیم و انکشاف منابع آب، حفاظت محیط زیست، سهمیه بندی و توزیع عادلانه حقابه و سایر امور مربوط به آب، ادارات حوزه های دریایی تشکیل می گردد.

(۲) ادارات حوزه های دریایی دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشند:

- ۱- طرح پلان، تنظیم و اداره آب مطابق پالیسی ملی منابع آب با نظر داشت مشخصات و نیازمندی های حوزه مربوط.

۲- مشوره با شورای حوزه دریایی در امور مربوط.

۳- طرح برنامه های محلی به منظور انکشاف، بهره برداری، حفاظت و تنظیم منابع آب غرض سهمیه بندی حقا به.

۴- تعمیل تصامیم شورای حوزه دریایی.

۵- اتخاذ تدابیر کوتاه مدت، میان مدت و دراز مدت به منظور کاهش اثرات خشک سالی، سیلاب ها و سایر حوادث طبیعی.

۶- ایجاد هماهنگی با ادارات حوزه های فرعی دریایی.

۷- مراقبت از فعالیت ادارات حوزه های فرعی دریایی.

۸- فراهم نمودن تسهیلات در امور اداری به شورای حوزه دریایی.

شوراهای حوزه های دریایی

ماده سیزدهم:

(۱) وزارت انرژی و آب، شوراهای حوزه های دریایی را که متشکل از نمایندگان استفاده کنندگان آب، ادارات ذیربط دولتی مرکزی و محلی و سایر جوانب ذیدخل در حوزه دریایی می باشد، تأسیس می نماید.

(۲) وزارت انرژی و آب می تواند جهت تنظیم منابع آب بعد از تأمین ارتقای ظرفیت کاری و توانمندی لازم از طریق آموزش های تکنیکی عندالضرورت عده از صلاحیت های خویش را به شورای حوزه دریایی طبق احکام این قانون انتقال دهد.

وظایف شورای حوزه دریایی

ماده چهاردهم:

(۱) شورای حوزه دریایی دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- طرح و ترتیب ستراتیژی تنظیم و اداره منابع آب در حوزه مربوط مطابق پالیسی ملی آب با نظر داشت مشخصات و نیازمندی های آن حوزه.

۲- تعیین سهمیه آب با نظر داشت پالیسی ملی آب در حوزه مربوط.

۳- تنظیم و نظارت امور تأمین حق استفاده از آب (حقابه ها) در حوزه دریایی مربوط.

۴- وضع شرایط لازم جهت بررسی و تعدیل اجازه نامه و رد درخواست اجازه نامه در حوزه مربوط.

۵- صدور اجازه نامه، ثبت، تغییر یا لغو آن و نگهداری اسناد مربوط و مراقبت از رعایت شرایط مندرج اجازه نامه.

۶- حل و فصل اختلافات ناشی از توزیع و استفاده از آب در حوزه دریایی مربوط.

۷- اتخاذ تصمیم در مورد وضع و حصول جریمه ها مطابق احکام این قانون.

۸- مراقبت از اجرای وظایف شوراهای فرعی دریایی در حوزه دریایی مربوط.

۹- تعدیل یا رد تصمیم شورای فرعی دریایی، شورای شهری و عرضه کنندگان خدمات آب.

۱۰- مطالبه احصائیه و ارقام تحلیل شده از ادارات حوزه دریایی فرعی مربوط جهت اتخاذ تصمیم.

۱۱- مراقبت از رعایت احکام این قانون در اجراات روزمره.

(۲) شورای حوزه دریایی می تواند جهت پیشبرد امور مربوط، برخی از وظایف و صلاحیت های خویش را به شورای حوزه های فرعی یا عرضه کنندگان خدمات آب تفویض نماید. صدور اجازه نامه ها از این حکم مستثنی است.

لغو یا تعدیل اجازه نامه صادر شده

ماده پانزدهم:

شورای حوزه دریایی می تواند در موارد آتی اجازه نامه صادر شده را تعدیل یا لغو نماید:

۱- در صورتی که استفاده کننده آب بدون دلیل مؤجه از سهمیه استفاده ننموده یا بیشتر از سهمیه استفاده نماید.

۲- در صورتی که به قدر کافی برای استفاده مقاصد متعدد موجود نه باشد.

۳- در صورتی که منافع ملی ایجاب کند.

تطبیق تصمیم شورای حوزه دریایی

ماده شانزدهم:

تصمیم شورای حوزه دریایی در رابطه به حل اختلافات و منازعات ناشی از آب و پرداخت جریمه نقدی قابل تطبیق می باشد، در صورت عدم قناعت، طرفین می توانند به وزارت انرژی و آب مراجعه نمایند. هرگا طرفین به تصمیم وزارت انرژی و آب قناعت نداشته باشند، می توانند به محکمه مراجعه نمایند.

شورای حوزه فرعی دریایی

ماده هفدهم:

(۱) وزارت انرژی و آب، شورای حوزه فرعی دریایی را که متشکل از نمایندگان استفاده کنندگان آب، ادارات ذیربط دولتی و سایر جوانب نیدخل در حوزه فرعی مربوط می باشد، ایجاد می نماید.

(۲) شورای حوزه فرعی دریایی در ساحه مربوط خود دارای حقوق و صلاحیت های مندرج فقره (۱) ماده چهاردهم این قانون می باشد. اجزای (۵، ۸ و ۹) فقره مذکور از این حکم مستثنی است.

(۳) تعداد اعضای شوراهای حوزه دریایی و حوزه فرعی دریایی و طرز انتخاب نمایندگان استفاده کنندگان طبق اساسنامه تنظیم می گردد.

انجمن استفاده کنندگان آب

ماده هجدهم:

- (۱) انجمن استفاده کنندگان آب و انجمن های آبیاری می توانند با رعایت احکام این قانون ایجاد گردد.
- (۲) طرز فعالیت، حدود وظایف، صلاحیت ها و سایر امور مربوط به انجمن ها با رعایت احکام این قانون توسط اساسنامه مربوط تنظیم می گردد.
- (۳) وزارت های انرژی و آب و زراعت، آبیاری و مالداري مؤظف اند در ثبت و رسمیت بخشیدن و ارتقای ظرفیت سازی به انجمن های مربوط کمک و همکاری نمایند.

فصل چهارم

استفاده از آب

حق استفاده از آب

ماده نوزدهم:

- استفاده از منابع آب به استثنای موارد ذیل، بدون اجازه نامه صورت گرفته نمی تواند:
- ۱- به منظور آشامیدن، معیشت و رفع سایر ضرورت ها مقدار استفاده مجموعی در شبانه روز فی فامیل از پنج متر مکعب اضافه تر نه باشد.
 - ۲- به منظور کشتی رانی، مشروط بر اینکه ساحل و حریم دریا را متضرر نه سازد و به کیفیت آب بیشتر از نورم مجاز اثر منفی نگذارد.
 - ۳- به منظور اطفای حریق.
 - ۴- حقابه های موجود تا وقتی که حکم مندرج فقره (۱) ماده بیستم این قانون عملی می گردد.

اجازه نامه

ماده بیستم:

- (۱) حقایق های موجود مطابق پالیسی اداره حوزه دریائی مربوط به شکل تدریجی به اجازه نامه تبدیل می گردد.
- (۲) انجمن استفاده کنندگان آب بعد از ثبت طبق احکام این قانون، اجازه نامه استفاده از آب را در سیستم های موجود بدست می آورد.

درخواست اخذ جواز و اجازه نامه

ماده بیست و یکم:

- (۱) جواز و اجازه نامه به اساس درخواست استفاده کنندگان آب به شمول پروژه های دولتی آب مطابق احکام این قانون صادر می گردد.
- (۲) درخواست برای اخذ جواز یا اجازه نامه در موارد ذیل حتمی می باشد:
 - ۱- استفاده آب از منابع سطحی و زیر زمینی در پروژه های جدیل التأسيس انكشافی.
 - ۲- ریختن فاضلاب به منابع آبی.
 - ۳- ریختن آب های زاهیر به منابع آبی.
 - ۴- استفاده از آب به مقاصد تجارتي و صنعتی.
 - ۵- استفاده از چشمه های طبیعی دارای مواد معدنی یا چشمه های آبگرم به مقاصد تجارتي.
 - ۶- حفر و تجهیز چاه های عمیق و نیمه عمیق به مقاصد تجارتي، صنعتی، زراعتی و آبرسانی شهری.
 - ۷- اعمار بندها و سایر ساختمان ها به منظور ذخیره آب که ظرفیت آن از ده هزار (۱۰۰۰۰) متر مکعب تجاوز نماید.
 - ۸- اعمار ساختمان هائیکه به حریم یا بستر مجراهای آب، دلدلزارها، کاریزها و چشمه ها تجاوز نماید.
- (۳) خرید و فروش جواز و اجازه نامه مندرج این قانون مجاز نیست.
- (۴) طرز العمل درخواست جواز و اجازه نامه از طرف وزارت انرژی و آب به همکاری وزارت ها و ادارات ذیربط طرح و تصویب می گردد.

نصب آلات اندازه گیری

ماده بیست و دوم:

اخذ آب از منبع و تخلیه فاضلاب به مجراء با نصب آلات اندازه گیری معتبر و منظور شده توسط ادارات مربوط صورت می گیرد.

استفاده از آب در زراعت

(۱) وزارت زراعت، آبیاری و مالداري می تواند صلاحیت توزیع آب را در داخل شبکه های آبیاری مربوط در ساحه مشخص به انجمن ثبت شده آبیاری تفویض نماید.

(۲) انجمن های آبیاری می توانند مسئولیت امور مربوط به تنظیم و توزیع حقابه را به میرآب باشی و میرآب های که از طرف انجمن های آبیاری انتخاب می گردند، واگذار نمایند.

(۳) وزارت زراعت، آبیاری و مالداري بنا بر تقاضای انجمن های آبیاری، مشوره های لازم و رهنمودهای تخنیکی را جهت اصلاح و بهبود شبکه های آبیاری و مسایل مربوط به توزیع آب و ارتقای سطح تولیدات زراعتی ساحات مربوط ارائه می نماید.

معیار کیفیت آب

ماده بیست و چهارم:

(۱) معیار کیفی آب آشامیدنی و معیشتی با رعایت نورم های بین المللی از طرف وزارت صحت عامه تعیین می گردد.

(۲) معیار کیفی آب زراعتی با رعایت نورم های بین المللی از طرف وزارت زراعت، آبیاری و مالداري تعیین می گردد.

(۳) معیار تخلیه فاضلاب صنایع که از طرف وزارت انکشاف شهری با رعایت نورمهای قبول شده به همکاری وزارت های معادن، صحت عامه و زراعت، آبیاری و مالداري و اداره ملی حفاظت محیط زیست تجویز می گردد، رعایت شود.

استفاده از آب جهت تولید برق

ماده بیست و پنجم:

استفاده از منابع آب به منظور تولید برق به پیمانۀ کوچک و بزرگ مطابق مطالعات امکان سنجی با رعایت احکام این قانون صورت می گیرد. نصب دستگاه های کوچک تولید برق در شبکه های آبیاری به موافقۀ وزارت های زراعت، آبیاری و مالداري و احیاً و انکشاف و انجمن های آبیاری صورت گرفته می تواند.

پروژه های دولتی منابع آب

ماده بیست و ششم:

(۱) دولت می تواند با شرایط لازم پروژه های منابع آب را که مطابق احکام این قانون احداث گردیده، توأم با جواز به انجمن استفاده کننده گان آب یا انجمن های آبیاری واگذار نماید.

(۲) انجمن استفاده کننده گان آب و انجمن های آبیاری حایز ملکیت پروژه های مندرج فقره (۱) این ماده بوده و مسئول حفظ و مراقبت آن می باشند.

حمل و نقل و کشتی رانی

ماده بیست و هفتم:

دریاها، کانال ها و سایر منابع آب برای حمل و نقل و کشتی رانی بعد از پیشنهاد حوزه دریائی، تأیید وزارت انرژی و آب و منظوری شورای عالی آب مورد استفاده قرار می گیرد.

تعلیق حق استفاده از آب

ماده بیست و هشتم:

حق استفاده از آب در حالات ذیل تعلیق می گردد:

۱- در صورتی که استفاده کننده مصارف خدمات آب را تأدیه نه نماید.

۲- در صورتی که استفاده کننده مغایر احکام این قانون از خدمات آب استفاده نماید.

۳- در صورتی که استفاده کننده از خدمات آب سوء استفاده نماید.

فصل پنجم

حفاظت منابع آب

تثبیت معیار کیفیت منابع آب

ماده بیست و نهم:

(۱) اداره ملی حفاظت محیط زیست به همکاری وزارت صحت عامه و سایر ادارات ذیربط، معیار کیفیت آب را در منبع برای استفاده های مختلف مطابق نورم های قبول شده طبق مقرره جداگانه تعیین می نماید.

(۲) عرضه کننده خدمات آب مکلف است آب آشامیدنی و معیشتی با کیفیت را مطابق ستندرد های وزارت صحت عامه تهیه نماید.

۳- اداره ملی حفاظت محیط زیست مکلف است با همکاری وزارت صحت عامه و سایر ادارات ذیربط حد مجاز آلودگی منابع آب را تعیین، تثبیت و مراقبت نماید.

عدم آلوده ساختن منابع آب

ماده سی ام:

(۱) اشخاص حقیقی و حکمی نمی توانند منابع آب را با استعمال و یا ریختن کثافات، فاضلاب ضایعات صنعتی و مواد کمیاب و سمی، بیشتر از حد مجاز آلوده نمایند.

(۲) متخلف طبق احکام این قانون مکلف به جبران خساره و حسب احوال مستوجب مجازات می باشد.

کنترول و نظارت از کیفیت آب

ماده سی و یکم:

(۱) وزارت انرژی و آب و اداره حوزه دریایی با همکاری شورای حوزه دریایی و سایر ادارات ذیربط کیفیت آب را مطابق مقرره که در فقره (۱) ماده بیست و نهم این قانون ذکر گردیده کنترول و مراقبت می نمایند.

(۲) مسئولین تأسیسات صنعتی مکلف اند، گزارش کتبی تصفیه مربوط را ماهانه به مراجع نظارت کننده معیارهای کیفیت آب ارائه نمایند.

تأثیرات منفی بر محیط زیست

ماده سی و دوم:

- (۱) مالکین پروژه های بزرگ انکشافی منابع آب مکلف اند تأثیرات منفی بر محیط زیست را مطابق قانون محیط زیست و پالیسی آن، به مصرف خویش ارزیابی نمایند.
- (۲) استفاده کنندگان آب مکلف اند که از آب طوری استفاده نمایند که به سیستم های ایکولوژیکی ضرر نرسیده و هم باعث فرسایش و لغزش زمین و یا سایر تأثیرات منفی و مضر دیگر بر محیط زیست نشود.
- (۳) آنده مالکین پروژه های انکشافی منابع آب که باعث تغییر مسیر آب می شوند، مکلف اند نیازمندی های استفاده کنندگان آب و ایکوسیستم های آبی و مرتبط به آنرا در پائین آب مد نظر داشته و آنرا متضرر ن سازند.

حفظ و مراقبت بندها

ماده سی و سوم:

- (۱) وزارت انرژی و آب مسئول مطالعه، طرح ریزی، اعمار، بهره برداری، مصونیت، ثبات و حفظ و مراقبت بندهای بزرگ آبی می باشد.
- (۲) وزارت انرژی و آب به اشتراک ادارات ذیربط لایحه تفکیک بندهای کوچک و متوسط و نقش وزارت ها و ادارات مربوط به آنرا ترتیب و از شورای عالی آب منظوری آنرا بدست می آورد.
- (۳) مالکین بندها مکلف اند جهت اطمینان از مصونیت بندها و مراقبت از آن کارکنان مسلکی مجرب را استخدام و نورمهای ایمنی را کاملاً رعایت نمایند.
- (۴) هرگاه مالکیت بندها غیر مشخص باشد، وزارت انرژی و آب مسئولیت آن را به عهده دارد.
- (۵) هرگاه مالکین بندها در حفظ و نگهداشت بندها و شرایط ایمنی آن غفلت نمایند، مطابق قوانین نافذه با ایشان برخورد صورت می گیرد.

فصل ششم

حل اختلافات

مرجع حل اختلافات

ماده سی و چهارم:

(۱) اختلافات در مورد استفاده از منابع آب میان استفاده کنندگان آب از طرف انجمن استفاده کنندگان آب به همکاری میرآب باشی و میرآب ها حداکثر در خلال مدت دو روز حل و فصل می گردد. در صورت عدم قناعت طرف یا طرفین، موضوع به شورای فرعی حوزه دریایی محول می گردد.

(۲) هرگاه اختلاف از طرف شورای فرعی حوزه دریایی در خلال سه روز حل شده نتواند، موضوع به شورای حوزه دریایی محول می گردد.

(۳) هرگاه اختلاف از طرف شورای حوزه دریایی در خلال چهار روز حل شده نتواند، موضوع به وزارت انرژی و آب محول می گردد.

(۴) وزارت انرژی و آب مکلف است در خلال مدت شش روز اختلافات را حل نماید.

(۵) اگر اختلافات در داخل شبکه آبیاری بین زارعین ایجاد گردد، به همکاری میرآب باشی و میرآب ها از طرف انجمن آبیاری در خلال مدت دو یوم حل و فصل می گردد. در صورت عدم قناعت طرف یا اطراف، موضوع به شورای فرعی دریایی محول گردیده و مطابق فقره های (۲ و ۳) این ماده طی مراحل می گردد. هرگاه اختلاف از طرف شورای حوزه دریایی در خلال مدت چهار روز حل و فصل شده نتواند، موضوع به وزارت زراعت، آبیاری و مالداري محول می گردد. وزارت زراعت، آبیاری و مالداري مکلف است در خلال مدت شش روز اختلاف را حل نماید.

(۶) هرگاه طرفین به تصمیم وزارت انرژی و آب یا وزارت زراعت، آبیاری و مالداري قناعت نداشته باشند، می توانند، اعتراض خود را در خلال یکماه بعد از ابلاغ تصمیم غرض رسیدگی به محکمه مربوط ارائه نمایند.

(۷) در ساحت که شورای حوزه دریایی و شورای فرعی حوزه دریایی ایجاد نگردیده باشد، حل اختلافات از طرف ادارات حوزه دریایی یا ادارات تنظیم آب صورت می گیرد.

مجازات

ماده سی و پنجم:

شخصی که مرتکب یکی از اعمال ذیل گردد، متخلف پنداشته شده، حسب احوال به حبس الی دو سال و جزای معادل خساره وارده مطابق احکام قانون محکوم می گردد:

- ۱- منابع آب را مسدود، تغییر یا تخریب نماید.
- ۲- آلات اندازه گیری یا نشانه های که توسط ادارات مربوط نصب گردیده، برداشته و یا تخریب نماید.
- ۳- جریان منابع آب را تغییر یا بدون صلاحیت قانونی در توزیع آب مداخله نماید.
- ۴- به حریم مجرای آب عامه و حریم و بستر دریاها، کانال ها، جویها، چشمه ها، کاریزها، و سایر منابع آب های زیر زمینی تالاب ها، چه زارهاییکه منابع آب های عامه را تشکیل می دهد، تجاوز نماید.
- ۵- آب را بیشتر از حد مجاز آلوده سازد.

فصل هفتم

احکام نهائی

عدم ایفاء مکلفیت های مندرج جواز

ماده سی و ششم:

هرگاه دارنده جواز، مکلفیت های خود را طبق شرایط مندرج جواز ایفاء ننماید، مکلف به پرداخت جریمه نقدی متناسب به خساره وارده می باشد.

سوء استفاده از حقاچه

ماده سی و هفتم:

(۱) شخصی که در نتیجه سوء استفاده از حقاچه به شخص دیگری خساره مالی وارد نماید علاوه بر جبران خساره وارده مطابق به احکام قانون به جریمه نقدی محکوم می گردد.

(۲) در صورتی که تخطی از حقاچه باعث تهدید به حیات، صحت و طرز معیشت اهالی پائین آب گردد، جرم شمرده شده، مرتکب حسب احوال مطابق به احکام قانون مجازات می گردد.

حفر چاه های عمیق

ماده سی و هشتم:

چاه های عمیق به منظور زراعت، تجارت، صنعت و آبرسانی شهری بعد از موافقه وزارت های ذیربط و صدور جواز از طرف وزارت معادن حفر شده می تواند. حفر چاه های عادی جهت رفع نیازمندی های آب آشامیدنی و معیشتی از این حکم مستثنی است.

پیشنهاد مقررہ

مادہ سی و نهم:

(۱) وزارت های انرژی و آب، زراعت، آبیاری و مالداري و احیاء و انکشاف و معادن می توانند به همکاری همدیگر به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون، مقررہ ها را پیشنهاد و طرز العمل ها را وضع نمایند.

(۲) وزارت های زراعت، آبیاری و مالداري و انرژی و آب حین به اجاره دادن زمین های بکر و بایر منبع تأمین آب مورد نیاز را طوری پیشبینی می نماید که حقابه اهالی پائین آب از آن متضرر نگردند.

تاریخ انفاذ

مادہ چہلم:

این قانون بعد از نشر در جریدہ رسمی نافذ و با انفاذ آن قانون استفادہ از منابع آب منتشرہ جریدہ رسمی شماره (۷۵۵) سال ۱۳۷۰ ملغی می گردد.